

Predsjednik Crne Gore

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BIBLIOTEČKOJ
DJELATNOSTI**

Proglašavam **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bibliotečkoj djelatnosti**, koji je donijela Skupština Crne Gore 28. saziva na Prvoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 17. oktobra 2025. godine.

Broj: 01-009/25-2002/2

Podgorica, 20. oktobar 2025.godina

PREDSJEDNIK CRNE GORE

Jakov Milatović

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Prvoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 17. oktobra 2025. godine, donijela je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BIBLIOTEČKOJ DJELATNOSTI

Član 1

U Zakonu o bibliotečkoj djelatnosti („Službeni list CG“, broj 49/10) poslije člana 4 dodaje se novi član koji glasi:

„Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 4a

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.“

Član 2

U članu 5 stav 1 tačka 9 mijenja se i glasi:

„9) **ovlašćena ustanova** je ustanova koja je osnovana od strane Vlade da na neprofitnoj osnovi obezbijedi obrazovanje, nastavnu obuku, prilagođeno čitanje ili pristup informacijama licima koja su korisnici pristupačnih formata;“.

Poslije tačke 9 dodaje se nova tačka koja glasi:

„10) **korisnik pristupačnih formata** je lice koje, bez obzira na bilo koji drugi invaliditet, je: bez vida; ima oštećenje vida ili ima invaliditet u pogledu svojih opažajnih moći ili mogućnosti čitanja, što se ne može unaprijediti do mjere da njegov vid bude suštinski isti kao vid lica koje nema takvo oštećenje, zbog čega nije u stanju da čita štampane materijale u istom obimu u kojem bi to moglo lice bez oštećenja vida ili invaliditeta; ili iz drugih razloga nije u stanju zbog fizičkog invaliditeta, da drži ili koristi knjigu ili da fokusira pogled ili da pokreće oči u mjeri koja bi bila normalno potrebna za čitanje.“

Član 3

U članu 6 stav 2 poslije riječi „nacionalna,“ dodaju se riječi: „biblioteka pristupačnih formata,“.

Član 4

U članu 7 stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Nacionalna biblioteka, pored poslova iz člana 2 ovog zakona, vrši sljedeće poslove:

1) prikuplja, obrađuje, čuva i daje na korišćenje: nacionalnu zbirku bibliotečke građe o Crnoj Gori, Crnogorcima, drugim narodima i manjinskim nacionalnim zajednicama koje žive u Crnoj Gori, bibliotečku građu crnogorskih autora i crnogorskih štamparsko-izdavačkih organizacija, staru i rijetku knjigu, najznačajnije publikacije iz svih oblasti nauke i kulture i službene publikacije;

- 2) čuva i raspoređuje obavezni primjerak crnogorske izdavačko-štamarske produkcije;
- 3) izrađuje tekuću i retrospektivnu nacionalnu bibliografiju i dodjeljuje oznake međunarodne bibliografske kontrole: ISBN, ISSN, ISMN i druge oznake;
- 4) izrađuje osnovni kataloški opis - CIP za izdavače na teritoriji Crne Gore;
- 5) obavlja matičnu funkciju i vodi registar svih biblioteka u Crnoj Gori;
- 6) vrši međunarodnu razmjenu i međunarodnu pozajmicu bibliotečke građe;
- 7) predlaže mjere za čuvanje i zaštitu bibliotečke građe;
- 8) predlaže i sprovodi mjere za čuvanje i zaštitu bibliotečke građe sa svojstvom kulturnog dobra;
- 9) daje uputstva za stručni bibliotečko-informacioni rad i primjenu međunarodnih standarda;
- 10) obavlja stručni i naučno-istraživački rad, posebno na području crnogorske nacionalne zbirke, arheografije, paleontologije i kulturne istorije Crne Gore i objavljuje publikacije iz oblasti bibliotekarstva, informacionih i srodnih nauka;
- 11) predstavlja Crnu Goru u međunarodnim bibliotečkim asocijacijama nacionalnih biblioteka i uspostavlja saradnju sa njima;
- 12) organizuje naučno-istraživački, razvojni i savjetodavni rad na području bibliotečko-informacione djelatnosti i predlaže mjere za njeno unapređivanje;
- 13) povezuje biblioteke u bibliotečko-informacioni sistem Crne Gore, uključuje ih u međunarodne informacione sisteme i razvija stručne osnove uzajamnog kataloga;
- 14) organizuje stručno usavršavanje lica za rad na uzajamnoj katalogizaciji;
- 15) vrši provjeru osposobljenosti bibliotekara za rad u uzajamnoj katalogizaciji i izdaje licence za rad;
- 16) vrši kontrolu kvaliteta i redakciju bibliografskih zapisa u uzajamnoj bibliografskoj bazi;
- 17) organizuje raznovrsne kulturne programe za promociju knjiga, čitanja i slobodnog pristupa informacijama;
- 18) obavlja poslove digitalizacije pisane kulturne baštine Crne Gore i njeno promovisanje i prezentaciju učešćem u međunarodnim projektima digitalizacije;
- 19) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom, aktom o osnivanju i statutom biblioteke.“

Član 5

Poslije člana 7 dodaje se novi član koji glasi:

„Biblioteka pristupačnih formata

Član 7a

- (1) Biblioteka pristupačnih formata je ovlašćena ustanova koju osniva država radi razvoja kulture, nauke i obrazovanja korisnika pristupačnih formata, kao i zadovoljavanja informacionih potreba tih korisnika u Crnoj Gori.
- (2) Biblioteka pristupačnih formata obavlja funkciju bibliotečkog centra za pristupačne formate.
- (3) Biblioteka pristupačnih formata je u obavljanju svoje djelatnosti ovlašćena da koristi bibliotečku građu kojoj nije istekao rok autorskopravne zaštite u skladu sa propisom kojim se uređuju autorska i srodna prava.

(4) Biblioteka pristupačnih formata, pored poslova iz člana 2 ovog zakona, vrši i sljedeće poslove:

- 1) izrađuje primjerke bibliotečke građe u pristupačnim formatima;
- 2) preduzima mjere za čuvanje i zaštitu bibliotečke građe u pristupačnim formatima;
- 3) daje uputstva i smjernice pravnom i fizičkom licu za izradu bibliotečke građe u pristupačnim formatima i ocjenu ispravnosti na izrađenu bibliotečku građu u pristupačnim formatima;
- 4) sarađuje sa bibliotekama u pružanju usluga korisnicima pristupačnih formata, savjetujući ih i pripremajući uputstva za rad;
- 5) sarađuje sa izdavačima, organom državne uprave nadležnim za poslove autorskog i srodnih prava i organom državne uprave nadležnim za poslove kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo) u izradi, distribuciji i dostupnosti bibliotečke građe u pristupačnim formatima;
- 6) predstavlja Crnu Goru u međunarodnim bibliotečkim asocijacijama i uspostavlja saradnju sa njima;
- 7) vrši kontrolu kvaliteta bibliotečke građe u pristupačnim formatima;
- 8) promovise i prezentuje kulturnu baštinu Crne Gore u pristupačnim formatima, učešćem u međunarodnim projektima i na druge načine;
- 9) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom, aktom o osnivanju i statutom biblioteke.“

Član 6

U članu 8 stav 4 tačka 4 riječi: „posebnim potrebama“ zamjenjuju se riječju „invaliditetom“.

Član 7

U članu 12 stav 4 briše se.

Član 8

Član 15 mijenja se i glasi:

„(1) Biblioteka može da obavlja djelatnost, ako ima:

- 1) obezbijeđen odgovarajući prostor za smještaj, čuvanje i korišćenje bibliotečke građe;
 - 2) odgovarajući bibliotečki fond;
 - 3) stručno osoblje;
 - 4) obezbijeđena potrebna sredstva i opremu;
 - 5) obezbijeđene izvore sredstava za kontinuirano obavljanje djelatnosti.
- (2) Bliže uslove iz stava 1 ovog člana propisuje:
- 1) Ministarstvo - za nacionalnu biblioteku, biblioteku pristupačnih formata, narodne i specijalne biblioteke;
 - 2) organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete i nauke - za školske, visokoškolske i univerzitetske biblioteke.
- (3) Ispunjenost uslova iz stava 1 i stava 2 tačka 1 ovog člana za obavljanje bibliotečke djelatnosti utvrđuje Ministarstvo i izdaje odobrenje za rad.

(4) Ispunjenost uslova iz stava 1 i stava 2 tačka 2 ovog člana za obavljanje bibliotečke djelatnosti utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete i nauke kroz postupak licenciranja u skladu sa zakonom.

(5) Odobrenje i licenca iz st. 3 i 4 ovog člana dostavlja se nacionalnoj biblioteci i drugoj matičnoj biblioteci.“

Član 9

U članu 19 stav 1 poslije riječi „biblioteka“ dodaju se riječi: „sa više od pet zaposlenih“.

Član 10

U članu 25 stav 2 riječi: „10 godina.“ zamjenjuju se riječima: „20 godina.“.

Član 11

U članu 31 stav 2 riječi: „je besplatno za njene članove“ zamjenjuju se riječima: „obavlja se u skladu sa važećim aktima biblioteka“.

St. 3 i 4 brišu se.

Član 12

U članu 32 stav 1 riječi: „Lica oštećenog vida“ zamjenjuju se riječima: „Korisnici pristupačnih formata, odnosno lica koja nijesu u mogućnosti da koriste štampani format“.

Član 13

U članu 37 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Matičnu bibliotečku djelatnost nad fondom pristupačnih formata obavlja biblioteka pristupačnih formata.“

Dosadašnji stav 6 postaje stav 7.

Član 14

U članu 38 stav 2 poslije riječi: „nacionalna biblioteka,“ dodaju se riječi: „biblioteka pristupačnih formata,“.

Član 15

U članu 46 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

„1) počne da obavlja bibliotečku djelatnost prije nego što mu Ministarstvo, odnosno organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete i nauke izda odobrenje, odnosno licencu za rad (član 15 st. 3 i 4);“.

U tački 6 riječi: „10 godina“ zamjenjuju se riječima: „20 godina“.

Član 16

Poslije člana 49 dodaju se tri nova člana koji glase:

„Podzakonski akti

Član 49a

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Usklađivanje organizacije biblioteka

Član 49b

Biblioteke su dužne da usklade svoju organizaciju sa ovim zakonom u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Osnivanje narodne biblioteke

Član 49c

Opštine koje nijesu osnovale narodnu biblioteku do dana stupanja na snagu ovog zakona, dužne su da osnuju narodnu biblioteku u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Član 17

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 26-2/25-3/4

EPA: 506 XXVIII

Podgorica, 17. oktobar 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 28. SAZIVA

PREDSJEDNIK

Andrija Mandić